

Programa de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química

Facultat de Química

v.3.0 (Aprovació per Junta de Facultat: 17/12/2014)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Facultat de
Química
Tarragona

1. Introducció

La Seguretat en un Laboratori de Docència és un tema bàsic, tant pels estudiants que han de desenvolupar aquelles pràctiques, com pels professors responsables de l'activitat.

Amb aquest Programa, la Facultat de Química es vol dotar d'un model per treballar aspectes relacionats amb la Seguretat i prevenció d'accidents dirigit als estudiants de Grau per a que els puguin aplicar en la seva activitat diària als Laboratoris de Docència del nostre centre. Aquest programa vol ésser també una acció formativa que potencii els aspectes de seguretat en el currículum dels estudiants. Al mateix temps, vol proporcionar evidències documentals als professors responsables de l'activitat sobre el grau d'assoliment d'aquests coneixements per part dels estudiants així com fer co-partíceps als alumnes de la identificació i protecció davant els riscos que existeixen en un laboratori de pràctiques, responsabilitzant-los de la utilització dels mitjans de seguretat apropiats. El Programa també generarà un seguiment de les incidències de seguretat que es produeixin en cadascun dels laboratoris.

2. Finalitat i objectius

La finalitat del present Programa de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química és proporcionar eines de protecció als estudiants respecte a possibles incidències en el Laboratori, i al mateix temps responsabilitzar-los de les accions que duen a terme. El programa també pretén esdevenir una acció formativa que permeti incorporar al recorregut curricular dels estudiants els aspectes fonamentals de seguretat en un laboratori químic. El programa també preveu proveir als professors responsables de l'activitat de proves documentals que verifiquin aquest grau de coneixement i de responsabilització dels estudiants envers les Pràctiques de Laboratori que han de dur a terme.

El Programa de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química s'articula en base als següents objectius:

- Facilitar informació als estudiants de Grau de la Facultat de Química sobre aspectes de Seguretat en un Laboratori de Docència de la Facultat.
- Permetre a l'alumne comunicar si pateix alguna sensibilitat especial que requereixi una mesura preventiva addicional per al correcte desenvolupament de les pràctiques.
- Facilitar una gestió correcta dels residus per minimitzar el risc.
- Obtener la conformitat de l'estudiant sobre el coneixement de les Normes de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química.
- Obtener la declaració de responsabilitat de l'estudiant sobre el coneixement dels riscos derivats de l'acció que executa als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química.

- Obtenir la declaració responsable de l'estudiant respecte a fer un ús correcte dels equips de protecció individuals i col·lectius i tenir-los en funcionament quan es trobi en un Laboratori de Docència de la Facultat de Química.
- Obtenir la declaració responsable de l'estudiant a comunicar els accidents i/o incidents que es produeixin durant l'activitat docent al professor o professors que es trobin en aquell moment en el Laboratori de Docència de la Facultat de Química.
- Obtenir el compromís de l'estudiant de col·laboració durant l'emergència que pugui sorgir, o durant els simulacres programats pel centre, seguint les indicacions del professor o del personal d'emergències.
- Obtenir el compromís de l'estudiant a seguir les Normes descrites al Manual de Seguretat en tot moment.
- Incorporar als Dossiers de Pràctiques de Laboratori un apartat de Seguretat específic de les pràctiques que es desenvoluparan en aquella assignatura.
- Incorporar al guió de cada pràctica de laboratori informació específica sobre els potencials riscos, així com les mesures preventives i actuacions de primers auxilis associades a la Seguretat que aquella pràctica comporta.
- Indicar a totes les portes dels Laboratoris de Docència de la Facultat de Química que no es pot entrar sense bata ni ulleres de seguretat.
- Indicar a totes les portes dels Laboratoris de Docència de la Facultat de Química el protocol a seguir en cas d'accident.
- Implementar als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química un Full d'Incidències on es reportin tots els accidents i/o incidents que tinguin lloc en el Laboratori.

3. Destinataris

Els destinataris d'aquest Programa de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química són:

- Els estudiants de Grau.
- Els professors responsables dels diferents torns de pràctiques de Laboratori.
- Els professors que es trobin realitzant tasques de docència en els Laboratoris de Docència de la Facultat de Química.
- El Personal d'Administració i Serveis que realitzi tasques de preparació i suport en els Laboratoris de Docència de la Facultat de Química.

4. Actuacions

El Programa de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química es fonamenta en tres actuacions articulades en un determinat nombre d'accions.

Actuació 1. Informar sobre aspectes de Seguretat en un Laboratori de Docència de la Facultat durant les Jornades d'Iniciació a la vida Universitària als estudiants de nou accés de Grau de la Facultat de Química, i avaluar-ne l'assoliment.

Acció 1.1. Impartir seminaris sobre aspectes de Seguretat i de Gestió de Residus en el Laboratori: Tal i com ja es ve fent des de fa uns cursos, la impartició de seminaris introductoris a aspectes de Seguretat en un Laboratori de Pràctiques de Docència de la Facultat de Química prèvia a l'entrada dels estudiants al laboratori per primera vegada s'ha constatat com una eina eficaç per facilitar el coneixement als estudiants sobre aquestes pràctiques, així com temes sobre la Gestió de Residus en el Laboratori per minimitzar el risc.

Acció 1.2. Establir un Manual de Seguretat i de Gestió de Residus al Laboratori: A banda de la informació que es faciliti als estudiants en els seminaris al respecte, també s'elaborarà un Manual de Seguretat als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química que serà accessible a tots els estudiants, professors i tècnics de laboratori associats a la docència.

Acció 1.3. Realitzar una prova escrita mitjançant la qual l'estudiant pugui demostrar que ha assolit aquells coneixements sobre Seguretat i Gestió de Residus al Laboratori. Es garantirà que l'estudiant pugui repetir la prova escrita tantes vegades com sigui necessari per tal que la superi abans d'accedir als Laboratoris de Docència per primer cop. Si finalment l'estudiant no superés la prova malgrat haver tingut múltiples oportunitats per fer-ho, el professorat responsable dels Laboratoris de Pràctiques impedirà l'accés de l'estudiant al Laboratori. Els resultats d'aquesta prova es conservaran a l'Oficina de Suport al Deganat durant 4 anys, corresponents al temps en que teòricament un estudiant hauria d'assolir els estudis de Grau.

Acció 1.4. Obtenir la declaració signada per part de l'estudiant en que manifesta haver rebut, llegit i entès les normes de Seguretat i de Gestió de Residus al Laboratori, haver rebut i entès la informació sobre els elements de seguretat del Laboratori, haver rebut i haver entès la informació sobre els fulls MSDS i com es gestionen, i la gestió bàsica dels residus químics al laboratori.

Obtenir el compromís signat per part de l'estudiant de seguir les normes descrites en el manual de seguretat en tot moment.

Aquesta acció s'assolirà a través de la declaració que figura a l'Annex I. El professorat responsable dels Laboratoris de Pràctiques impedirà l'accés de l'estudiant als Laboratoris de Pràctiques si l'estudiant es nega a signar aquesta declaració. La declaració signada pels estudiants serà conservada i custodiada a l'Oficina de Suport al Deganat durant 4 anys, corresponents al temps en que teòricament un estudiant hauria d'assolir els estudis de Grau.

Actuació 2. Indicar aspectes de Seguretat als Dossiers de Pràctiques de Laboratori de Docència de la Facultat de Química.

Acció 2.1. Vetllar per què els Dossiers de Pràctiques de Laboratori incorporin un apartat de Seguretat específic de les pràctiques que es desenvoluparan en aquella disciplina i/o part de l'assignatura, i informació específica sobre els potencials riscos que cada pràctica comporta. Així mateix es recomana, en el seminari introductori de cada sessió de pràctiques, fer un recordatori de les Normes Bàsiques de Seguretat, incidint en les que són específiques d'aquella disciplina i/o part de l'assignatura.

Acció 2.2. Obtenir la declaració signada per part de l'estudiant respecte a haver rebut, llegit i entès les normes de seguretat específiques per aquell Laboratori en particular i per cada pràctica específica abans de començar el treball, haver rebut i entès la informació sobre els elements de seguretat del Laboratori i haver comprovat on es troben.

Obtenir la declaració signada per part de l'estudiant en la que es responsabilitza de conèixer els riscos derivats de l'activitat que executa i de l'entorn on la duu a terme, sol·licitant l'ajuda al professor quan ho consideri important; de protegir-se efectivament i utilitzar els equips de protecció individual i col·lectius indicats pel professor; de fer un ús correcte de les proteccions i tenir-les en funcionament; de comunicar al professor els accidents i/o incidents que es produeixin durant l'activitat al laboratori; de col·laborar durant l'emergència que es pugui produir o durant el simulacre programat pel Centre, seguint les indicacions del professorat o del personal d'emergència.

Aquesta actuació s'assolirà a través de la declaració que figura a l'Annex II. El professorat responsable dels Laboratoris de Pràctiques impedirà l'accés de l'estudiant als Laboratoris de Pràctiques si aquest es nega a signar aquesta declaració. El personal tècnic a càrrec dels Laboratoris de Docència vetllarà per la conservació d'aquestes declaracions en el mateix laboratori durant cada curs, de forma que sigui accessible al professorat responsable de cada torn de pràctiques si és necessari.

Actuació 3. Indicar els aspectes de Seguretat de forma visible als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química.

Acció 3.1. Vetllar per què a les portes dels Laboratoris de Docència de la Facultat de Química un cartell que prohibeixi l'accés al laboratori sense bata ni ulleres de seguretat, d'acord amb el model que es troba a l'Annex III. El personal tècnic a càrrec dels Laboratoris de Docència vetllarà pel compliment i manteniment d'aquesta acció.

Acció 3.2. Vetllar per què als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química un pòster indiqui el procediment a seguir en cas d'accident, d'acord amb el model que es troba a l'Annex IV. El personal tècnic a càrrec dels Laboratoris de Docència vetllaran pel compliment i manteniment d'aquesta acció.

Acció 3.3. Implementar als Laboratoris de Docència de la Facultat de Química un Full d'Incidències on es reportin tots els accidents i/o incidents que tinguin lloc en el Laboratori. Aquest Full d'Incidències haurà de reflectir la data en que ha succeït l'accident i/o incident, una descripció del mateix, i el responsable de l'activitat en aquell moment, així com la signatura del professor responsable de l'activitat, d'acord amb el Full d'Incidències que es troba a l'Annex V. Aquest Full d'Incidències haurà de trobar-se en un lloc visible i fàcilment accessible del Laboratori, i tot el professorat implicat en el treball en aquell Laboratori haurà d'estar assabentat de la seva localització i de com omplir-lo. El personal tècnic a càrrec dels Laboratoris de Docència vetllarà pel compliment i manteniment d'aquesta acció, i arxivarà els Fulls d'Incidències durant un període de 4 anys, corresponent al temps en que teòricament un estudiant hauria d'assolir els estudis de Grau.

Annex I

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Facultat de
Química
Tarragona

Grau:.....

L'estudiant.....amb DNI:.....

DECLARO QUE:

- He rebut, he llegit i he entès les normes de seguretat al laboratori.
- He rebut i he entès la informació sobre:
 - què són els fulls MSDS (fitxes de seguretat dels reactius) i com es gestionen.
 - gestió bàsica dels residus químics al laboratori.
- No sóc coneixedor/a de patir cap sensibilitat especial rellevant que hagi de ser comunicada al professor i si en un futur en sóc coneixedor ho comunicaré prèviament a l'inici de les practiques.
- Tinc una sensibilitat especial que considero que ha de ser comunicada al professor
----- (indica quina és aquesta sensibilitat especial)

i EM COMPROMETO a seguir les normes descrites en el manual de seguretat en tot moment.

Signatura:

Data:

Annex II

Assignatura:.....Grau:.....

L'estudiant.....amb DNI:.....

Disposo de l'assegurança: Escolar Obligatòria Obligatòria Addicional

No sóc coneixedor/a de patir cap sensibilitat especial rellevant que hagi de ser comunicada al professor i si en un futur en sóc coneixedor ho comunicaré prèviament a l'inici de les practiques.

Tinc una sensibilitat especial que considero que ha de ser comunicada al professor

----- (indica quina és aquesta sensibilitat especial)

DECLARO QUE:

- He rebut, he llegit i he entès les normes de seguretat al laboratori.
- He rebut i he entès la informació sobre els elements de seguretat següents, he comprovat on es troben al laboratori i sé com utilitzar-los:
 - extintors d'incendi i verificació de quin tipus són i quin tipus de foc poden apagar
 - sortides d'emergència
 - farmaciola i contingut
 - clau / botó general d'electricitat del laboratori
 - manta ignífuga
 - rentaualls
 - dutxa
 - telèfons a utilitzar en cas d'emergència
- He rebut i he entès la informació sobre:
 - què són els fulls MSDS (fitxes de seguretat dels reactius) i com es gestionen.
 - gestió bàsica dels residus químics al laboratori.

EM RESPONSABILITZO DE:

a) Conèixer els riscos derivats de l'activitat que executo i de l'entorn on la duc a terme. Sol·licitar ajuda al professor quan ho consideri oportú.

b) Protegir-me eficaçment i utilitzar els equips de protecció individual i col·lectius indicats pel professor.

c) Fer un ús correcte de les proteccions i tenir-les en funcionament.

d) Comunicar al professor els accidents i/o incidents que es produeixin durant l'activitat docent. També les sensibilitats especials que consideri que ha de conèixer el professor per protegir-les.

e) Col·laborar durant l'emergència o el simulacre, seguint les indicacions del professor o del personal d'emergència.

i EM COMPROMETO a seguir les normes descrites en el manual de seguretat en tot moment.

Signatura:

Data:

Annex III

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Facultat de
Química
Tarragona

**PER LA TEVA SEGURETAT ÉS
OBLIGAT ESTAR AL LABORATORI
AMB BATA, ULLERES DE
SEGURETAT I SABATES TANCADAES.**

Annex IV

Protocol en cas d'accidents

Accident greu

- ▶ Trucar al **112**: demanar assistència mèdica i el trasllat de l'accidentat a l'**Hospital Joan XXIII**

- ▶ Trucar a la **Consergeria** de la Facultat de Química (telf. **8600**) i comunicar l'incident i la localització per facilitar l'accés al personal mèdic.

Accident lleu

- ▶ Depèn del tipus d'assegurança de l'alumne:

Declaració signada / dades de matrícula / Secretaria de la Facultat de Química (telf. 9516)

- ▶ Si només disposa de l'Assegurança Escolar Obligatòria pot triar ser atès a:

- Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (Rambla Vella, 14, telf. 977 259 900)
- Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII (977 295 800)

Nota: Si l'estudiant no disposa d'assegurança personal de la Seguretat Social es recomana que sigui atès a l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla per poder fer el posterior seguiment ambulatori en cas necessari, que serà responsabilitat de l'estudiant. L'Hospital Joan XXIII **NO OFEREIX** el posterior seguiment ambulatori.

- ▶ Si també disposa de l'Assegurança Escolar Obligatòria Addicional pot triar ser atès a:

- Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (Rambla Vella, 14, telf. 977 259 900)
- Activa Mutua (Pi i Soler, 12-14, telf. 977 233 012)
- La Fraternitat (Pl. Generalitat, 2, telf. 977 230 198)

Nota: En aquest cas cal portar el certificat d'assegurança d'Allianz número 033174164.

L'estudiant l'ha de descarregar de l'apartat Informació d'Interès de l'Intranet, en la secció Assegurances, o a través de l'APP de la pòlissa.

Cal comunicar a GRUP BATLLE COBERTIS (telf. 93 488 34 87) en horari d'oficina (pot ser després de l'incident), indicar que és estudiant URV ALLIANZ i facilitar el número de pòlissa 033174164)

Annex V

